

Ministerie van Infrastructuur
en Waterstaat

Staat van de Veiligheid Brzo-bedrijven 2021

Ministerie van Infrastructuur en Waterstaat

Ministerie van Sociale Zaken en Werkgelegenheid

Ministerie van Justitie en Veiligheid

17 oktober 2022

Inhoudsopgave

SAMENVATTING

1

INLEIDING

2

TOEZICHT, NALEVING
EN HANDHAVING

2.1 Toezicht

2.2. Naleving

2.3 Handhaving

3

INCIDENTEN EN
ONGEWONE VOORVALLEN

3.1 Incidenten

3.2 Ongewone voorvallen

3.3 Incidenten in inter-
nationaal perspectief

4

VEILIGHEIDSPRESTATIES

4.1 Context

4.2 Resultaten prestatie-
indicatoren

Bijlage 1:   Achtergrond en werking Brzo-stelsel

Bijlage 2:   Begrippen

Samenvatting

In 2021 waren 408 Brzo-bedrijven actief. Hiervan waren 145 lage-drempelbedrijven en 263 hoge-drempelbedrijven. Het aantal en de samenstelling van bedrijven is de afgelopen jaren globaal gelijk gebleven. 388 van de 408 Brzo-bedrijven (95%) zijn geïnspecteerd. Dit is vergelijkbaar met het inspectiepercentage van vorig jaar (94%) en conform de richtlijnen van het inspecteren van de inrichtingen volgens de Brzo-richtlijnen.

Het percentage Brzo-bedrijven dat in 2021 een overtreding heeft begaan (60%) ligt lager dan in 2019 (62%). Het totaal aantal overtredingen in 2021 (752 overtredingen) is gedaald ten opzichte van 2020 (761 overtredingen). Van het totale aantal overtredingen in 2021 was bijna 70% van categorie 3 (lichte overtredingen). Het aantal overtredingen in categorie 2 (middel) en 3 (zwaar) is in 2021 met circa 27% gestegen ten opzichte van 2020. Het aantal en de verhouding van de overtredingen zijn stabiel over de afgelopen jaren en vallen binnen de normale variatie.

Periodiek wordt beoordeeld of de Brzo-bedrijven een bedrijfsbrandweer nodig hebben. In 2021 is sprake van 96 bedrijfsbrandweer aanwijzingen. Bij 240 Brzo-bedrijven is geen bedrijfsbrandweer noodzakelijk. Van de aangewezen bedrijven is 84% een hoge-drempelbedrijf; in 2020 was dit 90%.

In 2021 zijn op verzoek van SZW door het RIVM twaalf incidenten onderzocht waar gevaarlijke stoffen bij betrokken waren. Een van deze incidenten was meldingsplichtig aan de Europese Commissie volgens de Seveso-III-richtlijn en is onderzocht door de Onderzoeksraad van de Veiligheid. Negen incidenten vonden plaats bij bedrijven die chemische producten maken of opslaan. Menselijke fouten werden bij zes incidenten als directe oorzaak gezien. De overige incidenten vonden plaats bij bedrijven in de voedingsmiddelen-, metalen- en handelsbemiddelingsector.

Het aantal ontvangen en geregistreerde meldingen van ongewone voorvallen van Brzo-bedrijven blijft sinds 2018 rond de 50% van het totaal aantal Brzo-bedrijven. In 2021 lag dit op 49%. De meest voorkomende categorie is een lekkage of emissie naar de lucht (60%). Emissie naar de bodem is met 13% ook veelvoorkomend.

Uit de cijfers verzameld door Veiligheid Voorop blijkt dat in 2021 83% van de Brzo-bedrijven in de (petro)chemische sector via hun brancheorganisatie of regionaal veiligheidsnetwerk waren verbonden met dit samenwerkingsverband. Het aantal procesveiligheidsincidenten is in 2021 gestegen. Uit nadere analyse van de data bleek dat dit terug

te voeren was op een uitschieter bij enkele individuele bedrijven. Door de betreffende brancheorganisatie en/of het regionale veiligheidsnetwerk is met deze bedrijven contact opgenomen om hen te ondersteunen bij het opstellen en implementeren van een verbeterplan.

De resultaten zoals gerapporteerd in de Staat van de Veiligheid laten geen afwijkend beeld zien ten opzichte van 2020. Om duiding van data te verbeteren en op grond daarvan specifieke verbeteracties te formuleren zal onder leiding van I&W eind dit jaar begonnen worden met een periodiek overleg tussen alle partijen die bij de opstelling van deze rapportage betrokken zijn. Dit vormt onderdeel van het proces om te komen tot verbetering en modernisering van de Staat van de Veiligheid.

1. Inleiding

De Staat van de Veiligheid Brzo-bedrijven 2021 schetst vanuit een breed perspectief een beeld van de verschillende inspanningen die zijn gedaan met betrekking tot de Brzo-bedrijven in Nederland. Dit zijn inspanningen van Brzo-bedrijven, brancheorganisaties, regionale veiligheidsnetwerken, Veiligheid Voorop en velen anderen. Een speciale rol binnen de Staat van de Veiligheid is toebedeeld aan toezicht en handhaving. Het doel van dit rapport is dan ook transparantie te creëren voor burgers, bedrijven en overheden over de gedane inspecties en de resultaten daarvan. De belangrijkste thema's hierbinnen zijn:

- Toezicht, naleving en handhaving
- Incidenten en ongewone voorvallen
- Veiligheidsprestaties

Met deze benadering wordt vanuit de verschillende invalshoeken het beeld over de veiligheid bij deze groep bedrijven losgekoppeld van de individuele casuïstiek en wordt recht gedaan aan de aandacht van zowel overheid als bedrijfsleven voor veiligheid. Overheid en bedrijfsleven werken samen aan het borgen en verbeteren van de veiligheid bij risicovolle bedrijven, waarbij voorop staat dat bedrijven primair zelf verantwoordelijk zijn voor de veiligheidssituatie.

Met dit voornemen is de Staat van de Veiligheid 2021 inhoudelijk en visueel doorontwikkeld. De opgehaalde data is geoptimaliseerd om een inhoudelijker en eenduidiger beeld te schetsen van de veiligheidssituatie van Brzo-bedrijven. Daarnaast zijn de visualisaties van de Staat van de Veiligheid vereenvoudigd om de leesbaarheid te vergroten. In het komende jaar (2022) zal er een verdere doorontwikkeling van de Staat van de Veiligheid plaatsvinden.

De Staat van de Veiligheid Brzo-bedrijven 2021 is opgesteld door het ministerie van Infrastructuur en Waterstaat (IenW), samen met de ministeries van Sociale Zaken en Werkgelegenheid (SZW) en van Justitie en Veiligheid (JenV). De Staat van de Veiligheid is gebaseerd op de rapportages van verschillende overheden en het bedrijfsleven. De overheden hebben gerapporteerd over het toezicht en de handhaving, ongewone voorvallen en de voorbereiding op de rampenbestrijding. Tevens worden de veiligheidsprestaties van de Brzo-bedrijven in Nederland in een Europese context geplaatst. Het bedrijfsleven heeft gerapporteerd over de veiligheidsprestaties bij de bij Veiligheid Voorop aangesloten Brzo-bedrijven in de (petro)chemische sector. Deze onderdelen worden in de volgende hoofdstukken afzonderlijk behandeld.

In [bijlage 1](#) wordt de achtergrond en werking van het Brzo-stelsel toegelicht.

In [bijlage 2](#) is een overzicht van de begrippen en afkortingen weergegeven.

2. Toezicht, naleving en handhaving

Samenvatting H2 Toezicht, naleving en handhaving

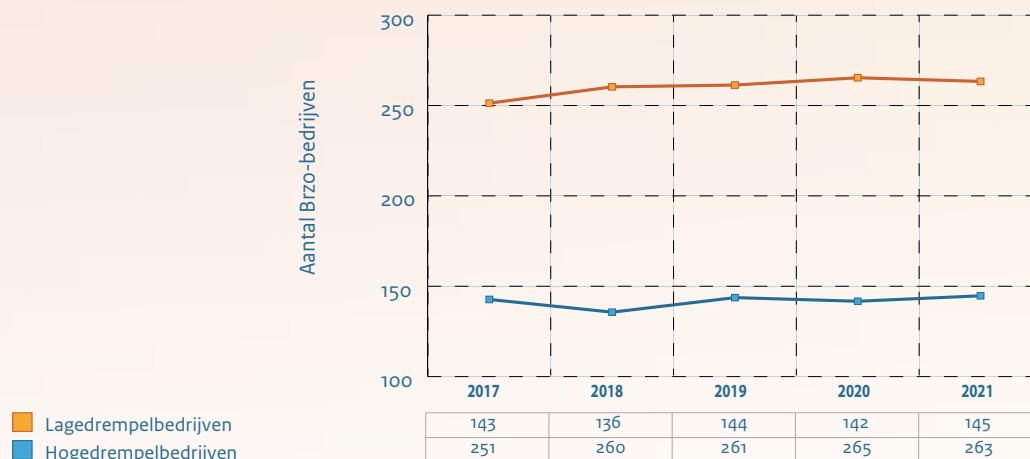
In 2021 is 95% van alle Brzo-bedrijven geïnspecteerd. Dit is vergelijkbaar met de voorgaande jaren. Bij de 388 geïnspecteerde Brzo-bedrijven zijn 451 inspecties uitgevoerd: dat betekent dat bij een aantal bedrijven meer dan één inspectie is uitgevoerd. Van deze bedrijven hebben er 234 (60%) één of meer overtreding begaan. Net als vorig jaar bevinden de meeste bedrijven met overtredingen zich in Noord-Brabant. Dit kan mogelijk verklaard worden door het relatief hoge aantal inspecties dat in deze regio is gedaan. Het aantal en de verhouding van de overtredingen zijn stabiel over de afgelopen jaren en vallen binnen de normale variatie. Het aantal gevonden afwijkingen is dan ook evenredig met de inspectietijd. Op het onderwerp "controle op de exploitatie" zijn de meeste overtredingen geconstateerd. In de branche Overslag en transport zijn de meeste overtredingen geconstateerd. Het LEC industriële veiligheid heeft voor 328 Brzo-bedrijven een beoordeling uitgevoerd. Dit heeft geleid tot 96 aanwijzingen en 240 besluiten dat geen bedrijfsbrandweer nodig is. Van de aangewezen bedrijven is 84% hoge-drempelbedrijf.

2.1 Toezicht

De Monitor Naleving en Handhaving Brzo-bedrijven 2021 (Monitor) wordt samengesteld door het samenwerkingsverband BRZO+ en heeft betrekking op de toezichtactiviteiten van de samenwerkende toezichthouders bij Brzo-bedrijven. Binnen de Monitor wordt op systematische wijze gerapporteerd over de uitgevoerde inspecties bij de Brzo-bedrijven en wordt inzicht gegeven in de inspectiebevindingen en hierop ingezette handhavingsacties op zowel landelijk als regionaal niveau. Aan de hand van deze informatie wordt een actueel beeld van de naleving en handhaving weergegeven.

Algemene gegevens

Figuur 1 laat het aantal actieve Brzo-bedrijven (hoge- en lage-drempelbedrijven) zien, te weten 408 bedrijven in totaal. Het aantal Brzo-bedrijven is in vijf jaar licht toegenomen en is qua verhouding hoge- en lage-drempelbedrijven relatief stabiel gebleven.

Figuur 1: Aantal hoge- en lage-drempel-Brzo-bedrijven.

In tabel 1 wordt de verdeling van de bedrijven over de regio's weergegeven met daarnaast de voornaamste activiteiten van deze bedrijven. Groepen van bedrijven die dezelfde aard van bedrijvigheid hebben, worden in deze monitor omschreven als branches. Uit tabel 1 valt op te maken dat de regio met de meeste Brzo-bedrijven de regio Zuid-Holland/Zeeland is. Dit valt te verklaren door het feit dat veel Brzo-bedrijven in de Rotterdamse haven gevestigd zijn. De verdeling van bedrijven over verschillende branches is gelijk gebleven in vergelijking met voorgaande jaren.

Inspectiegegevens

Uit [tabel 2](#) blijkt dat in totaal 388 van de 408 Brzo-bedrijven zijn geïnspecteerd. Dit komt neer op 95% van de bedrijven en is vergelijkbaar met het inspectiepercentage van vorig jaar (94%). Hoge-drempelbedrijven moeten volgens het Brzo jaarlijks worden geïnspecteerd tenzij toezichthouders op basis van een risicobenadering het inspectieprogramma aanpassen. In zo'n geval zijn hoge-drempelbedrijven uitgezonderd van de jaarlijkse inspectieplicht: deze uitzonderingen hebben gegronde redenen.

259 van de 263 hoge-drempelbedrijven zijn geïnspecteerd. Bij twee bedrijven is vastgesteld dat in 2021 geen risicovolle activiteiten zijn uitgevoerd. Twee bedrijven zijn sinds 2021 geen Brzo-bedrijven meer. Aan de verplichting dat Lage-drempelbedrijven minimaal eens per 3 jaar moeten worden

	Branche										
	Totaal	Handel en distributie	Overslag en transport	Fijnchemie	Bulkchemie	Rubber en Kunststof	Energie	Afval	Overig	Metaal	Petrochemie
<i>Limburg</i>	39	8	6	6	3	9	0	3	2	1	1
<i>Noord-Brabant</i>	73	17	13	20	0	7	0	6	5	4	1
<i>Zuid-holland / Zeeland</i>	144	25	46	13	36	5	3	4	4	2	6
<i>Gelderland / Overijssel</i>	50	20	7	14	0	0	2	3	0	4	0
<i>Groningen / Drenthe / Friesland</i>	45	6	10	18	2	0	6	1	1	1	0
<i>Noord-Holland / Utrecht / Flevoland</i>	50	19	12	1	10	0	1	2	2	2	1
<i>Staattoezicht op de Mijnen</i>	7	0	0	0	0	0	7	0	0	0	0
Totaal	408	95	94	72	51	21	19	19	14	14	9

Tabel 1: Aantal Brzo-bedrijven per regio en branche

geïnspecteerd als ook de verplichting voor de hoge-drempelbedrijven dan in beginsel elk bedrijf moet worden geïnspecteerd tenzij kan worden gemotiveerd dat dit niet nodig is, is in 2021 voldaan.

De inspecties worden aangekondigd, deels aangekondigd of onaangekondigd. De aangekondigde inspecties vormen het merendeel

van de inspecties en zijn diepgaande inspecties van het veiligheidsbeheerssysteem van een bedrijf. Hiervoor wordt vooraf een inspectieagenda toegestuurd. Dit is nodig omdat daardoor de juiste functionarissen geïnterviewd kunnen worden, noodzakelijke procedures en rapportages klaarliggen en gekozen inspectieonderwerpen beoordeeld kunnen worden. Dit is bij een onaange

Regio	Hogedrempelbedrijven				Lagedrempelbedrijven				Totaal	
	Aantal bedrijven	Aantal geïnspecteerde bedrijven	Percentage geïnspecteerde bedrijven	Aantal niet geïnspecteerde bedrijven	Aantal bedrijven	Aantal geïnspecteerde bedrijven	Percentage geïnspecteerde bedrijven	Aantal niet geïnspecteerde bedrijven	Aantal bedrijven	Aantal geïnspecteerde bedrijven
Limburg	25	25	100%	0	14	9	14	0	39	34
Noord-Brabant	43	43	100%	0	30	30	30	0	73	73
Zuid-holland / Zeeland	113	112	99%	1	31	31	31	0	144	143
Gelderland / Overijssel	29	29	100%	0	21	20	21	0	144	143
Groningen / Drenthe / Friesland	22	21	95%	1	23	18	23	0	45	39
Noord-Holland / Utrecht / Flevoland	25	23	92%	2	25	20	25	0	50	43
Staatstoezicht op de Mijnen	6	6	100%	0	1	1	1	0	7	7
Totaal	263	259	98%	4	145	129	145	0	408	388

Tabel 2: aantal hoge-drempel- en lage-drempelbedrijven per Brzo-regio en percentage geïnspecteerde bedrijven.

kondigde inspectie niet onmogelijk. Ook hier worden fysieke maatregelen gecontroleerd.

Een (deels) aangekondigde inspectie is een combinatie van een aangekondigde en een onaangekondigde inspectie. In dit geval worden tijdens een aangekondigde inspectie

ook bedrijfsonderdelen of inspectieonderwerpen gecontroleerd die niet vooraf aan het bedrijf zijn meegedeeld. Of er wordt een onaangekondigd bedrijfsbezoek vlak voor of na de aangekondigde inspectie uitgevoerd; het tijdstip van dit bezoek wordt tevoren niet aan het bedrijf kenbaar gemaakt. De

resultaten van de onaangekondigde delen worden opgenomen in het verslag van de aangekondigde inspectie.

De onaangekondigde inspecties worden geprogrammeerd op basis van een risicoanalyse, bijvoorbeeld slechte prestaties op het gebied van veiligheidsbeheerssysteem of ongevallen. Deze inspecties vinden in principe binnen kantooruren plaats, maar kunnen in voorkomende gevallen ook buiten kantooruren plaatsvinden. De onaangekondigde inspecties zijn korter en gericht op operationele aspecten, namelijk een rondgang door het bedrijf en inspectie van de op dat moment in uitvoering zijnde veiligheidskritische werkzaamheden binnen het bedrijf.

Het merendeel van de inspecties (90%) werd (deels) aangekondigd uitgevoerd. De overige inspecties werden onaangekondigd bezocht. Logischerwijs hebben bedrijven bij een aangekondigde inspectie de mogelijkheid zich voor te bereiden op de inspectie. Met een onaangekondigde inspectie proberen de inspectiediensten de dagelijkse praktijk van de Brzo-bedrijven te inspecteren. De resultaten van een (deels) aangekondigde en onaangekondigde inspectie kunnen uiteen lopen.

In de regio Zuid-Holland/Zeeland vonden de meeste aangekondigde inspecties plaats. Dit is te verklaren door de aanwezigheid van veel Brzo-bedrijven in dit gebied en de verplichting om deze bedrijven jaarlijks te inspecteren. De

meeste onaangekondigde inspecties vonden in Noord-Brabant plaats. Dit komt omdat in Noord-Brabant het provinciale bevoegd gezag met de omgevingsdienst heeft afgesproken dat deze jaarlijks alle Brzo-bedrijven zowel aangekondigd als onaangekondigd bezoekt.

In 2021 zijn bij 388 Brzo-bedrijven 451 inspecties uitgevoerd. Dit betekent dat bij een aantal bedrijven meerdere inspecties zijn uitgevoerd.

Brzo-inspectiepraktijktijdens coronapandemie
Sinds de uitbraak van het coronavirus moest het samenwerkingsprogramma BRZO+ de

Brzo-inspecties anders organiseren. In 2021 werd op hoofdlijnen de volgende werkwijze gehanteerd.

- Tot begin maart vond het grootste deel van de inspecties op afstand plaats. Het vooroverleg, het beoordelen van documenten, het bespreken van de rapportage en de close-out van de inspectie gebeurden via videobellen of telefoneren. Daarnaast volgde een fysieke inspectie ter verificatie en controle. De inspectie bij het bedrijf werd zo kort mogelijk gehouden, maximaal 4 uur per dag en met maximaal 3 inspecteurs.
- Met ingang van 11 maart 2021 zijn de

restricties opgeheven. De rest van het jaar golden voor de inspecteurs geen bijzondere regels meer qua grootte van het team of de duur van de inspectie, behalve het strikt in acht nemen van de RIVM-maatregelen.

- Een aantal inspecties is na 11 maart nog gedeeltelijk op afstand uitgevoerd. Redenen hiervoor waren onder meer dat het ter plaatse niet mogelijk was om met een veilige afstand gesprekken te voeren, persoonlijke omstandigheden van betrokkenen, coronabesmettingen bij bedrijven en dat een inspectie reeds was voorbereid om op afstand uit te voeren en er geen reden was om dat te wijzigen. Daar waar het kon, bijvoorbeeld bij het vooroverleg en het bespreken van de rapportage, vond afstemming plaats via videobellen.

Inspecteurs

Bij BRZO+ is het uitgangspunt dat ingeplande Brzo-inspecties door de toezichthouders zoveel mogelijk gezamenlijk dan wel door tenminste twee Brzo-toezichthouders worden uitgevoerd. Het Wabo bevoegd gezag is op drie na bij alle ingeplande inspecties aanwezig geweest. De Nederlandse arbeidsinspectie heeft haar doelstelling behaald om te participeren bij minimaal 95% van deze inspecties. De veiligheidsregio's hebben geen landelijke doelstellingen voor deelname aan inspecties. Per regio of samenwerkingsverband worden hierover vaak wel afspraken gemaakt.

Regio	Aantal aangekondigde inspecties	Aantal deels aangekondigde inspecties	Aantal onaangekondigde inspecties
Limburg	34	3	0
Noord-Brabant	46	31	28
Zuid-holland / Zeeland	145	0	9
Gelderland / Overijssel	53	2	2
Groningen / Drenthe / Friesland	40	0	5
Noord-Holland / Utrecht / Flevoland	38	7	1
Staattoezicht op de Mijnen	7	0	0
Totaal	363	43	45

Tabel 3: aantal aangekondigde, deels aangekondigde en onaangekondigde inspecties per regio.

De waterkwaliteitsbeheerders hebben een adviserende rol en inspecteren op basis van de aanwezigheid van risico's voor de kwaliteit van het oppervlaktewater én de aanwezigheid van risico's voor de in beheer zijnde rioolwaterzuiveringsinstallaties. De waterkwaliteitsbeheerders plannen risicogestuurd op basis van waterrelevantie en maken ieder jaar op basis van beschikbare capaciteit keuzes aan welke Brzo-inspecties zij deelnemen. Daarbij is afgesproken dat zij minimaal één keer per vijf jaar deelnemen aan een Brzo-inspectie bij een bedrijf. Bij een hoger risico voor het oppervlaktewater of de RWZI wordt minimaal twee keer per vijf jaar deelgenomen.

2.2 Naleving

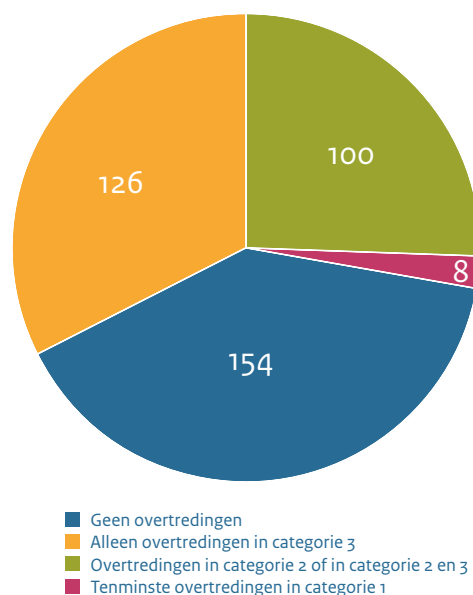
Aantal overtredingen

Wanneer bij een inspectie een overtreding wordt vastgesteld, beoordelen de toezichthouders de ernst van de overtreding op basis van richtlijnen uit de landelijke handhavingsstrategie Brzo naar categorie 1 (zwaar), categorie 2 (middelzwaar) en categorie 3 (licht). Figuur 2 geeft de verdeling van de categorieën van overtredingen voor de 388 geïnspecteerde Brzo-bedrijven. Zo kan opgemaakt worden dat in 154 bedrijven geen overtredingen werden vastgesteld en dat 100 bedrijven overtredingen hadden in de categorie 2 en/of 3.

Het totaal aantal overtredingen is licht gedaald ten opzichte van 2020. De afgelopen 5 jaar fluctueert het totaal aantal overtredingen (zie tabel 4).

Categorie	Aantal overtredingen				
	2017	2018	2019	2020	2021
Onmiddellijke dreiging zwaar ongeval	2	1	8	3	9
Geen onmiddellijke dreiging zwaar ongeval	164	147	217	178	220
Zeer geringe dreiging zwaar ongeval	499	607	588	580	523
Totaal	665	755	813	761	752

Tabel 4: aantal overtredingen per categorie.

Figuur 2: Verdeling van categorieën van overtredingen over geïnspecteerde Brzo-bedrijven

In 2021 zijn bij 40% van de bedrijven (154) geen overtredingen aangetroffen. Van deze bedrijven is vastgesteld dat zij de regelgeving naleven op die onderdelen die tijdens de inspectie zijn gecontroleerd. Dit is vergelijkbaar met 2020 toen door 38% van de bedrijven geen overtreding is begaan.

In [tabel 5](#) is per regio aangegeven hoeveel bedrijven er zijn geïnspecteerd en bij hoeveel van deze bedrijven er een of meerdere overtredingen zijn geconstateerd. Van de 388 geïnspecteerde Brzo-bedrijven hebben er 234 (60%) een of meer overtredingen begaan. Van de geïnspecteerde hoge-drempelbedrijven (259) heeft 61% overtredingen begaan en van de geïnspecteerde lage-drempelbedrijven (129) is dat 59%. Dit is vergelijkbaar met voorgaande jaren. Net als vorig jaar bevinden de meeste bedrijven met overtredingen zich in Noord-Brabant. Hierbij dient rekening gehouden te worden met het feit dat in Noord-Brabant alle Brzo-bedrijven zowel aange-

kondigd als onaangekondigd worden geïnspecteerd en er dus meer inspecties dan in andere regio's worden gehouden.

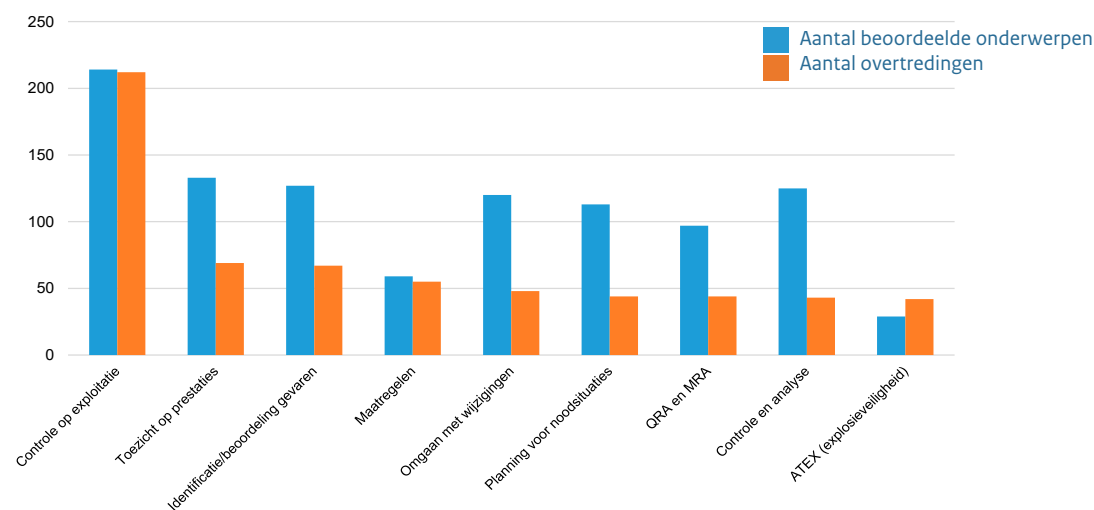
Naleving Brzo-bedrijven per thema

Voorafgaand aan iedere inspectie wordt een aantal inspectieonderwerpen gekozen. Hierdoor worden andere inspectieonderwerpen buiten beschouwing gelaten tijdens een inspectie. In 2021 is "controle op de exploitatie" (VBS-iii) het meest beoordeeld. Dit onderdeel houdt aanneming en toepassing van procedures en instructies voor veilige werking in, ook met betrekking tot het onderhoud, van de installatie, de processen en de apparatuur, en voor het alarmbeheer en tijdelijke onderbrekingen. Dit is gedurende alle jaren het meest beoordeelde inspectieonderwerp. Op dit veelomvattende onderwerp zijn ook de meeste overtredingen geconstateerd. Daarnaast zijn in relatie tot het aantal beoordelingen de meeste overtredingen geconstateerd op de onderwerpen 'controle op exploitatie' en 'maatregelen'. In relatie tot het aantal beoordelingen zijn de meeste overtredingen geconstateerd op het onderwerp ATEX (explosieveiligheid). Per inspectie zijn in sommige gevallen meerdere overtredingen geconstateerd.

Figuur 3: Aantal overtredingen in relatie tot het aantal beoordeelde onderwerpen.

Regio	Aantal geïnspecteerde bedrijven	Aantal bedrijven met overtredingen		Percentage bedrijven met overtredingen
		Hogedrempel-bedrijf	Lagedrempel-bedrijf	
Limburg	34	11	7	53%
Noord-Brabant	73	33	19	71%
Zuid-holland / Zeeland	143	73	19	64%
Gelderland / Overijssel	49	15	12	55%
Groningen / Drenthe / Friesland	39	8	7	38%
Noord-Holland / Utrecht / Flevoland	43	15	12	63%
Staatstoezicht op de Mijnen	7	3	0	43%
Totaal	388	158	76	60%

Tabel 5: aantal geïnspecteerde bedrijven per regio, het aantal hoge-drempel- en lage-drempelbedrijven waar overtredingen zijn geconstateerd, en het percentage bedrijven met overtredingen.

Naleving Brzo-bedrijven per branche

Tabel 6 laat zien dat in absolute zin in 2021 de meeste overtredingen (189) werden geconstateerd in de sector 'Overslag en transport', een vergelijkbaar beeld met 179 overtredingen in 2020. Ook de overige data per branche waren in 2021 niet significant verschillend met 2020.

2.3 Handhaving

Handhaving door de toezichhouders

Op 1 maart 2022 was 36% van de overtredingen opgeheven. Van de 46% waarvan het handhavingstraject op de genoemde peildatum nog in uitvoering was, kan bij een deel de overtreding inmiddels zijn beëindigd. Een hercontrole moet nog plaatsvinden om dit te bevestigen. Bij 18% van de overtredingen was handhaving op de peildatum nog niet gestart.

Branche	Aantal geïnspecteerde bedrijven	Aantal bedrijven met overtredingen	Totaal aantal overtredingen	Aantal overtredingen naar ernst		
				CAT 1	CAT 2	CAT 3
Afval	17	10	24	0	7	17
Bulkchemie	50	33	113	2	32	79
Energie	15	7	11	0	3	8
Fijnchemie	68	42	149	2	46	101
Handel en distributie	91	51	158	3	53	102
Metaal	14	11	39	0	7	32
Overslag en transport	92	56	189	2	60	127
Petrochemie	8	6	24	0	1	23
Rubber en Kunststof	20	10	24	0	4	20
Overig	13	8	21	0	7	14
Totaal	388	234	752	9	220	523

Tabel 6: aantal (bedrijven met) overtredingen per branche

Het Wabo bevoegd gezag en Nederlandse Arbeidsinspectie traden zoals gebruikelijk vanaf 2018 het meest op als handhavend toezichhouder. De veiligheidsregio's treden bij handhavingstrajecten voornamelijk op als adviseur naar collega Brzo-inspectiediensten. In een beperkt aantal gevallen kunnen de veiligheidsregio's zelf vanuit hun wettelijke bevoegdheid handhavend optreden.

Voor de categorie 1 overtredingen zijn stillegging met boeterapport en zonder boeterapport, een waarschuwing, een (voornemen) last onder dwangsom en strafrechtelijke handhaving ingezet. Bij overtredingen van categorie 2 is een kennisgeving eis ter naleving het meest opgelegd, gevolgd door een eis. Bij categorie 3 overtredingen is waarschuwing het meest gebruikt, gevolgd door kennisgeving eis ter naleving.

Uit de beschikbare gegevens van het Functioneel Parket (FP) van het Openbaar Ministerie (OM) blijkt dat in 2021 vijf processen-verbaal zijn ingediend waarbij het betreffende bedrijf verdacht werd van het overtreden van het Brzo 2015:

- Drie processen-verbaal zijn opgesteld naar aanleiding van een incident of ongewoon voorval in 2019 (één zaak) en 2020 (twee zaken) en twee processen-verbaal naar aanleiding van een toezichtscontrole in 2020 en 2021;
- In drie van deze zaken is een Brzo-omgevingsdienst de opsporingsinstantie. Twee zaken zijn aangeleverd door de

- politie. In deze zaken is ook de Nederlandse Arbeidsinspectie de opsporingsinstantie;
- In één zaak is een transactie aangeboden van € 25.000. In twee zaken is een OM-strafbeschikking aangeboden. In één zaak heeft de verdachte een door het FP aangeboden transactie betaald van € 175.000. Voor één zaak is het bedrijf gedagvaard en wordt een zitting gepland.

2.4 Voorbereiding op rampenbestrijding

Het LEC industriële veiligheid heeft in opdracht van het Ministerie van Justitie en Veiligheid een overzicht opgesteld van de bedrijfsbrandweeraanwijzingen bij Brzo-bedrijven. Een bedrijfsbrandweer is nodig wanneer er sprake is van een bijzonder gevaar voor de openbare veiligheid, er onvoldoende stationaire blus- en koelvoorzieningen aanwezig zijn en het verschil kan maken op het verloop van een incident.

Voor 328 Brzo-bedrijven is een beoordeling uitgevoerd. Dit heeft geleid tot 96 aanwijzingen en 240 besluiten dat geen bedrijfsbrandweer nodig is. Van de aangewezen bedrijven is 84% een hoge-drempelbedrijf. Tijdens de momentopname op 1 april 2022 zijn 68 Brzo-bedrijven in beeld waar een bedrijfsbrandweer-procedure loopt of nog opgestart moet worden. De verantwoordelijke veiligheidsregio's verwachten dat bij 6 inrichtingen de lopende of de nog te starten procedure zal leiden tot een bedrijfsbrand-

weeraanwijzing.

Over het algemeen adviseren de veiligheidsregio's om (automatische) stationaire voorzieningen voor incidentbestrijding, zoals vaste (schuim)blussystemen en sprinklersystemen, voor te schrijven in de omgevingsvergunning milieu. Dit heeft veelal de voorkeur boven personele inzet van een bedrijfsbrandweer. Dit is in een aantal gevallen ook de reden dat trajecten nog niet zijn afgerond. Bij geen van de bedrijven is sprake van acuut gevaar in verband met het nog ontbreken van de inhoudelijke beoordeling of een bedrijfsbrandweer al dan niet nodig is. In verschillende clusters is sprake van gezamenlijk bedrijfsbrandweer en publiek-private samenwerking tussen overheid en bedrijfsbrandweer.

3. Incidenten en ongewone voorvallen

Samenvatting H3 Incidenten en ongewone voorvallen

In 2021 zijn op verzoek van SZW door het RIVM 12 incidenten waar gevaarlijke stoffen bij betrokken waren nader onderzocht. Eén van deze incidenten was meldingsplichtig aan de Europese Commissie volgens de Seveso-III-richtlijn en is onderzocht door de Onderzoeksraad van de Veiligheid. Aan de incidenten lagen verschillende directe oorzaken ten grondslag, waarbij menselijke fouten relatief vaak voorkwamen en bij zes incidenten als directe oorzaak werden gezien. Daarbij werden de procedures vaak wel juist opgevolgd, maar bleken deze onjuist of onvolledig. Het aantal meldende bedrijven blijft rond de 50% van het totaal aantal Brzo-bedrijven. Dit percentage is sinds 2018 ongeveer gelijk gebleven.

incidenten trad een directe explosie op door werkzaamheden aan een niet geleegd systeem. Bij één incident kwam geen gevaarlijke stof vrij, alleen stoom via de overdrukbeveiliging. De incidenten vonden overwegend plaats bij hoge-drempelinrichtingen, waarbij verschillende soorten gevaarlijke stoffen betrokken waren. Aan de incidenten lagen verschillende directe oorzaken ten grondslag, waarbij vooral menselijke fouten relatief vaak voorkwamen. Daarbij werd de procedures vaak wel juist opgevolgd, maar bleken deze onjuist of onvolledig. De specifieke betrokken installatieonderdelen waren telkens anders.

3.1 Incidenten

Het RIVM voert onderzoeken uit op het terrein van gezond en veilig werken als onderdeel van een meerjarige opdracht van het ministerie van SZW. Het RIVM analyseert hierdoor incidenten die door de Nederlandse Arbeidsinspectie zijn onderzocht waaronder de incidenten met gevaarlijke stoffen bij chemische bedrijven en rapporteert hier jaarlijks over. De bevindingen uit deze analyses kunnen gebruikt worden voor de inspectie- en handhavingsstrategieën. Bedrijven kunnen de inzichten gebruiken om hun veiligheidsbeleid te verbeteren.

Kenmerken van door RIVM onderzochte incidenten

Voor twaalf incidenten is in 2021 het incidentenonderzoek afgerond. Elf daarvan zijn hoge-drempelinrichtingen en één is een lage-drempelinrichting. Negen incidenten vonden plaats bij bedrijven die chemische producten maken of opslaan. De Onderzoeksraad voor de Veiligheid heeft over één van de twaalf incidenten een onderzoeksrapport uitgebracht in de tijd van deze analyse. Op basis van de vrijgekomen hoeveelheden gevaarlijke stoffen was dit incident meldingsplichtig aan de Europese Commissie volgens de Seveso-III-richtlijn.

Bij negen incidenten kwamen gevaarlijke stoffen vrij, twee keer gevolgd door explosie. Bij twee

Directe oorzaak van het incident	Aantal incidenten
<i>Materiaalverzwakking (incl. corrosie en erosie)</i>	1
<i>Menselijke fout</i>	6
<i>Te hoge druk</i>	3
<i>Te hoog niveau (overvullen)</i>	1
<i>Trillingen</i>	1
<i>Onbekend</i>	1

Tabel 7: Directe oorzaken van de incidenten. Het incident zonder uitstroom van gevaarlijke stoffen is hier niet van toepassing en per incident kunnen meerdere directe oorzaken worden geconstateerd; het totaal is niet gelijk aan de resterende elf incidenten.

Bij zes incidenten werd de directe oorzaak 'menselijke fouten tijdens gebruik, wijziging of onderhoud' toegekend als de directe aanleiding van het incident. Het was dan de laatste handeling voordat het incident plaatsvond. Menselijke handelingen kunnen ook indirect leiden tot incidenten, bijvoorbeeld een verkeerde dosering die leidt tot een hoge druk. In dat geval is de menselijke fout echter niet de directe aanleiding/oorzaak. Hoewel gesproken wordt over menselijke fout, dekt 'ongewenste menselijke handeling' de lading beter. Vaak is er geen sprake van een individuele fout, maar van een systeem dat ruimte biedt voor ongewenste menselijke handelingen of dat de kans daarop vergroot. De analyse heeft sinds dit jaar dan ook de mogelijkheid om aan te geven of een 'onjuiste procedure correct gevolgd' is of dat een 'correcte procedure onjuist gevolgd' is. In vijf van de incidenten bleek een onjuiste procedure correct te zijn gevolgd. In het andere incident was dit onbekend.

In één geval was de directe oorzaak onbekend. Hoewel het bij dit incident duidelijk was dat lekkage optrad bij de pakking van de tankauto was het onduidelijk welke factor precies hieraan heeft bijgedragen en is het mogelijk een combinatie van factoren geweest. Het bedrijf reageert hier in ieder geval op door aan de verschillende factoren te gaan werken.

Gevolgen voor mens en omgeving

Eén persoon liep vermoedelijk blijvend letsel op met een verminderd zicht aan één oog na

een explosie. Bij zes incidenten hadden dertien personen vermoedelijk geen permanent letsel, na vrijkomen van gevaarlijke stoffen en een explosie. Het betrof klachten als ademhalingsproblemen, huidirritaties en een chemische brandwond na contact met de gevaarlijke stof. Bij één incident met een explosie liepen de personen kneuzingen en brandwonden op. Bij vier incidenten vielen geen slachtoffers.

3.2 Ongewone voorvallen

Ongewone voorvallen zijn incidenten met potentieel verregaande gevolgen voor het milieu en de omgeving, bijvoorbeeld brand of lekkage van gevaarlijke stoffen. Bedrijven moeten een ongewoon voorval op grond van artikel 17.2 Wet milieubeheer melden aan het bevoegd gezag. Afhankelijk van de aard en omvang van het voorval moet het bedrijf een onderzoek instellen en het bevoegd gezag controleert en beoordeelt dit. De Brzo-omgevingsdiensten (Brzo-OD's) geven alle meldingen door aan de Inspectie Leef-omgeving en Transport (ILT).

De Brzo-OD's besteden sinds 2018 extra aandacht aan het stimuleren van bedrijven om ongewone voorvallen te melden:

- Bij Wabo-inspecties wordt er steekproefsgewijs aandacht besteed aan de meldingen en wordt de meldplicht nogmaals uitgelegd.
- Tijdens Brzo-inspecties is er aandacht voor de kwaliteit van het onderzoek naar

oorzaken en verbetermaatregelen van (bijna) ongewone voorvallen. In enkele regio's wordt bij elke inspectie het vaste agendapunt "ongewone voorvallen en klachten" behandeld en bij elk inspectierapport een aparte bijlage bijgevoegd met betrekking tot het melden van ongewone voorvallen.

- In 2021 zijn gedragswetenschappers ingeschakeld om onderzoek te doen naar de meldingsbereidheid van de Brzo-bedrijven. De resultaten worden door de Brzo-OD's in 2022 vertaald naar concrete actiepunten.
- Er is een landelijke informatiebrochure over ongewone voorvallen gemaakt die onder alle Brzo-bedrijven is verspreid.

Meldingen Brzo-bedrijven

Sinds 2015 is het aantal bedrijven waarvan een melding is geregistreerd, toegenomen van 35% naar 52% in 2018 (zie [figuur 4](#)). Het aantal ontvangen en geregistreerde meldingen van Brzo-bedrijven is sinds 2018 niet meer gestegen. Het aantal meldende bedrijven blijft rond de 50% van het totaal aantal Brzo-bedrijven. In de afgelopen jaren heeft 75% van alle Brzo-bedrijven een ongewoon voorval gemeld. 25% van de bedrijven heeft sinds 2018 nooit een ongewoon voorval gemeld. Bij deze bedrijven zal nader onderzocht worden wat de reden daarvan is en hoe dit verbeterd kan worden.

Indicatie meldingen

In figuur 5 zijn de in 2021 geregistreerde ongewone voorvallen bij Brzo-bedrijven per soort voorval weergegeven. De meest voorkomende categorie is een lekkage of emissie naar de lucht. Emissie naar de bodem is ook veelvoorkomend. Meldingen waarin wordt aangegeven dat onderhoud wordt gepleegd, worden niet als ongewoon voorval gezien en zijn ook niet in het overzicht opgenomen.

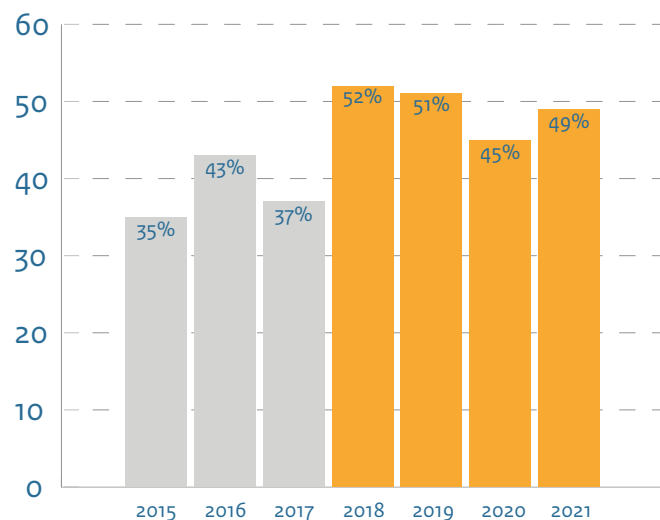
3.3 Nederlandse incidenten in internationaal perspectief

De Seveso III-richtlijn bepaalt dat grote ongevallen met gevaarlijke stoffen bij Brzo-bedrijven aan de Europese Commissie moeten worden gemeld. Dat zijn de zogenaamde MARS-meldingen (Major Accident Reporting System, de database waarin de meldingen van zware ongevallen

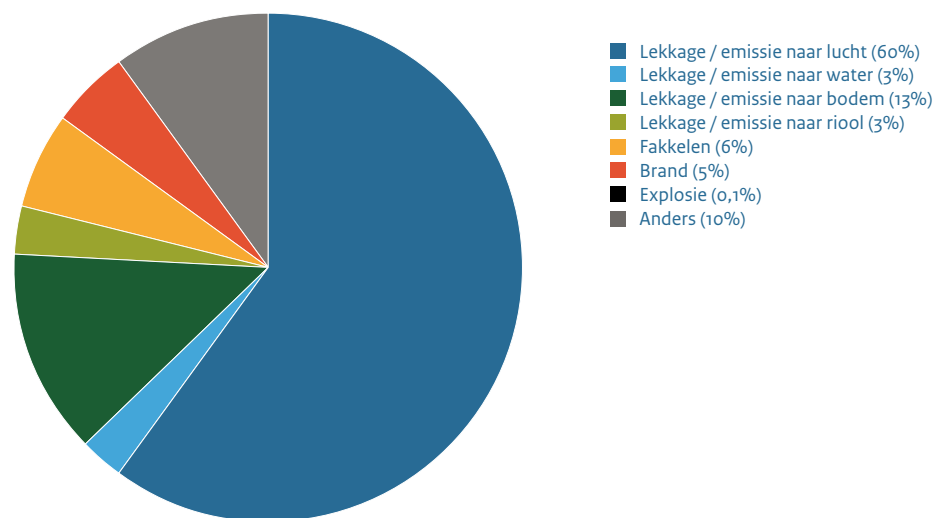
worden opgenomen). In 2021 heeft Nederland twee zware ongevallen gemeld aan de Europese Commissie. Dit betroffen twee emissies waarbij meer dan 5% van de drempelwaarde is overschreden. Zware ongevallen worden altijd onderzocht door de Onderzoeksraad voor Veiligheid die hier een rapport over opstelt. Hieronder worden de aan de Europese Commissie gemelde incidenten van de jaren 2012-2021 weergegeven.

Jaar	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021
Aantal MARS incidenten	4	3	4	3	6	4	1	3	0	2

Tabel 8: Incidenten van de jaren 2012-2021 die gemeld zijn aan de Europese Commissie.

Figuur 4: percentage BRZO-bedrijven met één of meer geregistreerde meldingen.

Figuur 5: Soorten ongevallen in 2021.

4. Veiligheidsprestaties

Samenvatting H4 Veiligheidsprestaties

Uit de cijfers door Veiligheid Voorop blijkt dat in 2021 83% van de Brzo bedrijven in de (petro)chemische sector via hun brancheorganisatie of regionaal veiligheidsnetwerk waren verbonden met dit samenwerkingsverband. Het aantal ongevallen met verzuim vertoont een stabiel niveau over de afgelopen jaren. Het aantal procesveiligheidsincidenten is in 2021 gestegen, voornamelijk als gevolg van een incidentele stijging bij enkele individuele bedrijven.

4.1 Context

Sinds januari 2018 is de Stichting Veiligheid Voorop het uitvoerend orgaan van het gelijknamige programma. Het is een gemeenschappelijk initiatief waarin diverse brancheorganisaties en vakverenigingen, en zes regionale veiligheidsnetwerken actief samenwerken. Het doel van Veiligheid Voorop is het bevorderen van de veiligheidsprestaties van de Brzo-bedrijven in de (petro)chemische industrie en haar ketenpartners.

4.2 Resultaten prestatie-indicatoren

De indicatoren worden jaarlijks opgevraagd via brancheorganisaties en regionale veiligheidsnetwerken. Het volgen en verbeteren van deze indicatoren moet leiden tot een betere veiligheidscultuur binnen de Brzo-bedrijven.

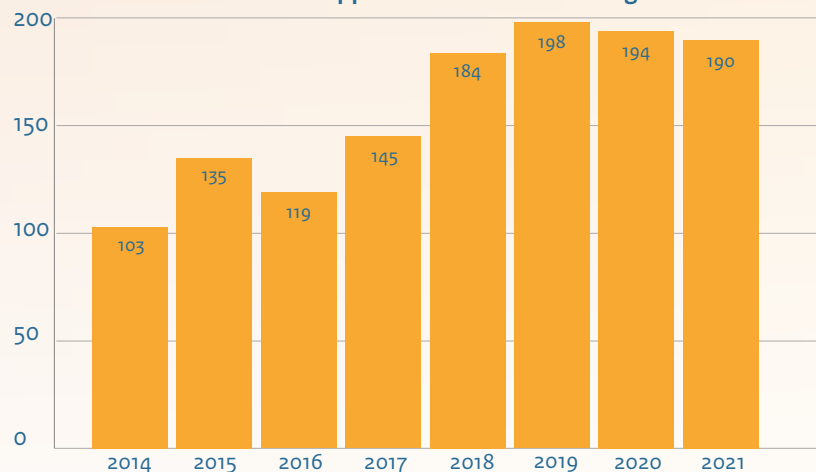
Vervolgens moet dat leiden tot minder ongevallen en incidenten binnen bedrijven in de chemieketen. Hierna worden de resultaten uit het jaarverslag van Veiligheid Voorop samengevat.

Algemene Kwaliteit Prestatie Indicatoren

De aansluitgraad van de Brzo-bedrijven in de (petro)chemische sector bedroeg in 2021 83% en ligt daarmee in dezelfde bandbreedte als de afgelopen jaren. Hetzelfde geldt voor het percentage bedrijven dat hun data beschikbaar stelde. Dit was 72% in 2021.

Het aantal ongevallen met verzuim vertoont een stabiel patroon in de afgelopen jaren (zie [figuur 7](#)). De LTI rate per 200.000 gewerkte uren was in 2021 (0.25) niet significant veranderd ten opzichte van 2020 (0.24) en gelijk aan het gemiddelde van de laatste 3 jaar daaraan voorafgaand (0.25).

Aantal rapporterende Brzo inrichtingen

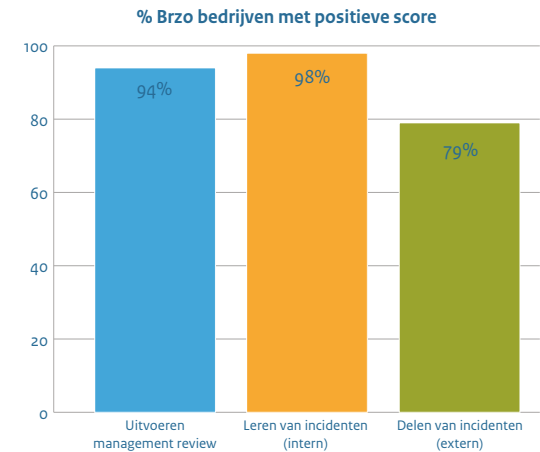
Figuur 6: aantal rapporterende Brzo-bedrijven

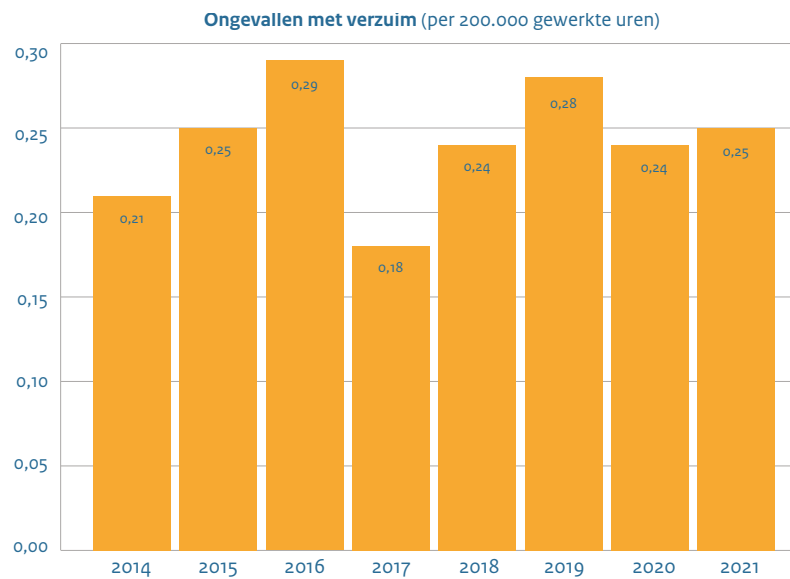
Het aantal procesveiligheidsincidenten in figuur 8, genormaliseerd voor aantal gewerkte uren, vertoont de laatste jaren een stabiel patroon met een gemiddelde rate van 0.31 in de periode 2018 – 2020. Ten opzichte van dit gemiddelde is de PSE rate in 2021 met 36% gestegen naar 0.42. Dit is veroorzaakt door een incidentele stijging bij enkele individuele bedrijven. Met deze bedrijven is vanuit de brancheorganisaties en/of regionale veiligheidsnetwerken contact gezocht om de achtergrond liggende oorzaken te achterhalen en een verbeterplan op te stellen.

Figuur 9 vermeldt het percentage bedrijven waar in 2021 op managementniveau een review is uitgevoerd naar het functioneren van het

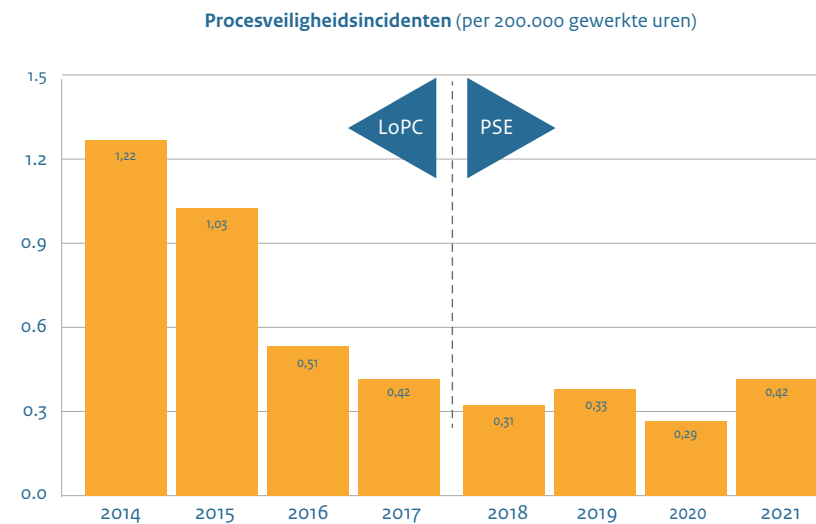
veiligheidsbeheerssysteem en waar leerpunten uit procesveiligheidsincidenten en ongevallen met verzuim werden besproken en vastgesteld. De data laten zien dat in 65% van de bedrijven in 2021 een self-assessment naar de veiligheids-cultuur is uitgevoerd. Voor een self-assessment van het VBS bedroeg dit percentage in 2021 85%. Genoemde data zijn niet afwijkend ten opzichte van voorgaande jaren. Daarnaast laten de data ook zien dat de scores van deze indicatoren zonder meer positief zijn en dat in de meeste bedrijven het management is betrokken bij een review van het VBS en het bespreken van incidenten. Er lopen op dit moment diverse initiatieven om ook het uitwisselen van leerpunten tussen bedrijven verder te bevorderen.

Figuur 9: management review en leren van incidenten

Figuur 7: aantal ongevallen met verzuim

Figuur 8: aantal procesveiligheidsincidenten

Bijlage 1: Achtergrond en werking Brzo-stelsel

Brzo-stelsel

Het Besluit risico's zware ongevallen 2015 (Brzo) dient ter implementatie van de Europese Seveso-richtlijn en beoogt het voorkomen en beheersen van zware ongevallen waarbij gevaarlijke stoffen zijn betrokken. Het Brzo is integraal van aard en stelt eisen aan de meest risicovolle bedrijven in Nederland op het gebied van externe veiligheid/milieu, arbeidsveiligheid (interne veiligheid) en de voorbereiding op de rampenbestrijding.

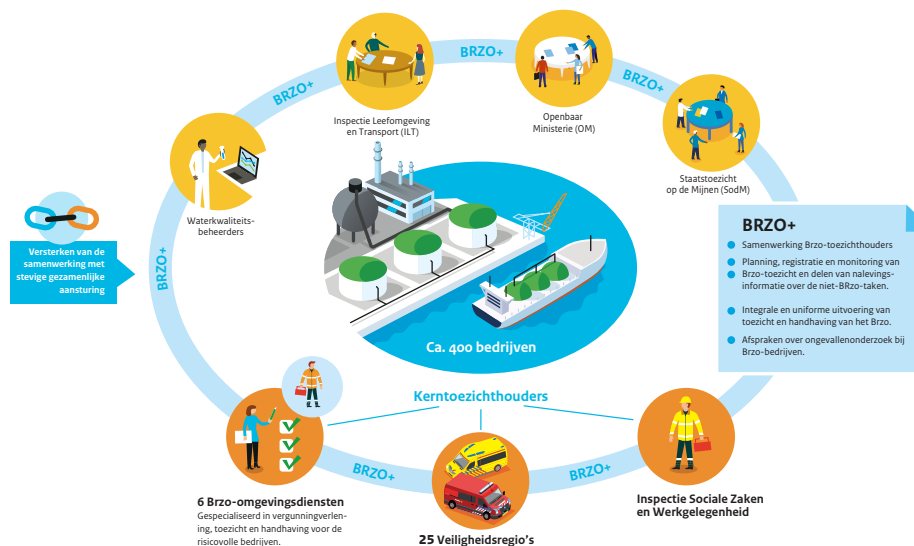
Sinds 1 januari 2016 zijn de provincies Wabo-bevoegd gezag voor alle Brzo-bedrijven. Voorheen waren gemeenten Wabo-bevoegd gezag (Wet algemene bepalingen omgevingsrecht) voor een deel van de Brzo-bedrijven. Zes Omgevingsdiensten, de zogenaamde Brzo-Omgevingsdiensten, zijn gespecialiseerd in vergunningverlening, toezicht en handhaving voor de risicovolle bedrijven (Brzo-bedrijven en de bedrijven van categorie 4 uit de Europese Richtlijn industriële emissies):

De uitvoerders van vergunningverlening, toezicht en handhaving bij Brzo-bedrijven werken met elkaar samen. Dit zijn de zes Brzo-omgevingsdiensten, de veiligheidsregio's, Nederlandse Arbeidsinspectie, ILT, waterkwaliteitsbeheerders en het Openbaar Ministerie. Dit samenwerkingsverband wordt BRZO+ genoemd.

Brzo omgevingsdienst	Geografische dekking
Omgevingsdienst Zuid-Holland (ondergebracht bij de DCMR)	Zuid-Holland/Zeeland
Omgevingsdienst Regio Nijmegen	Gelderland/Overijssel
OD Groningen	Groningen/Fryslân/Drenthe
RUD Limburg Zuid	Limburg
Omgevingsdienst Midden- en West Brabant	Noord Brabant
Omgevingsdienst Noordzeekanaalgebied	Noord-Holland/Utrecht/Flevoland

Uitvoering Brzo

Het Besluit risico's zware ongevallen (Brzo 2015) implementeert de Europese Seveso-richtlijn III en beoogt het voorkomen en beheersen van zware ongevallen waarbij gevaarlijke stoffen zijn betrokken. Het Brzo integreert regels voor arbeidsveiligheid, externe veiligheid en rampenbestrijdingen voor bedrijven en geeft kaders voor het toezicht.

lenW, SZW en JenV zijn samen beleidsverantwoordelijk voor het Brzo. De Staatssecretaris van lenW is de coördinerende bewindspersoon voor het Brzo.

De verantwoordelijkheid van de Staatssecretaris van lenW houdt onder meer in het beleggen van de verantwoordelijkheden binnen de Wabo-kolom, het toedelen van bevoegdheden, het vastleggen van kaders voor de uitvoering, de wijze van financiering en de monitoring en evaluatie van het functioneren van het Wabo-stelsel. Ook de afstemming met andere relevante bevoegdhedenstelsels is hierbij aan de orde, bijvoorbeeld de relatie met het strafrechtelijke stelsel, het stelsel van de arbeidswetgeving en het stelsel van de rampenbestrijding en de crisisbeheersing. De ILT is wettelijk adviseur voor het bevoegd gezag bij het verlenen van Wabo-vergunningen voor grote bedrijven. Daarbij legt de ILT het accent onder meer op externe veiligheid. De ILT ziet daarbij toe op de toepassing van de best beschikbare technieken uit bijvoorbeeld de BREFs of de PGS-richtlijnen.

De verantwoordelijkheid van de Staatssecretaris van SZW voor de Brzo-bedrijven betreft het wettelijke kader van het stelsel van gezond en veilig werken (arbestelsel). In het arbestelsel scheidt de overheid het kader waarbinnen het gezondheids- en veiligheidsbeleid in bedrijven vorm moet krijgen. De werkgever en werknemers zijn primair verantwoordelijk om de gezondheid en veiligheid

van werknemers te garanderen door gezamenlijk dit arbeidsgezondheid- en arbeidsveiligheidsbeleid in te vullen.

De verantwoordelijkheid van de minister van Justitie en Veiligheid voor de -bedrijven betreft de wettelijke kaders voor het stelsel van veiligheidsregio's ten behoeve van (de voorbereiding op de) de brandweezorg, rampenbestrijding en crisisbeheersing (inclusief aanwijzing bedrijfsbrandweer). Ook is er een verantwoordelijkheid voor de opsporing en vervolging van strafbare feiten en het stelsel van de strafrechtelijke handhaving.

Vergunningverlening, toezicht en handhaving

De Seveso-richtlijn schrijft voor dat een bedrijf alle noodzakelijke maatregelen treft ter voorkoming van zware ongevallen en het beperken van de gevolgen voor mens en milieu en de overheden in zijn omgeving hierover informeert. De overheden dienen toezicht te houden en treden handhavend op bij overtredingen. De richtlijn is in Nederland vooral geïmplementeerd in het Brzo en de Regeling risico's zware ongevallen (Rrzo). De Brzo-bedrijven hebben daarnaast ook te maken met vergunningplicht onder de Wabo waarin onder meer de best beschikbare technieken (BBT) als uitgangspunt dienen. Bij de uitvoering van de Brzo-inspecties hanteren de toezichthouders de wettelijke uitgangspunten als bepaald in het Brzo en nader uitgewerkt in bijvoorbeeld de landelijke inspectiemethodiek, de gezamenlijke kwaliteitscriteria en de landelijke handavingsstrategie.

Toezichthouders richten zich op de kwaliteit en implementatie van het veiligheidsbeleid, het veiligheidsbeheersysteem en de maatregelen die vanuit het Brzo, de Wabo-vergunning, de arbeidsomstandighedenregelgeving dan wel de Wet veiligheidsregio's verplicht zijn gesteld. De inspectieresultaten worden in een inspectierapport vastgelegd, waarvan een samenvatting actief openbaar wordt gemaakt op de website van BRZO+. Om de resultaten van de Brzo-inspecties inzichtelijker te maken is op de website (link: www.brzoplus.nl/brzo/bedrijven) de alfabetische bedrijvenlijst uitgebreid met deze gegevens. Daarnaast wordt jaarlijks over de inspectieresultaten door BRZO+ een monitoringsrapportage opgesteld.

De systematiek van de landelijke handavingsstrategie Brzo wordt in 2020 door de toezichthouders voor het vijfde jaar toegepast. De handavingsstrategie leidt ertoe dat vooraf duidelijk is welke overtreding tot welke sanctie leidt. Daarvoor worden overtredingen naar ernst ingedeeld. De volgende drie categorieën overtredingen met daarbij behorende sancties zijn omschreven:

- Categorie 1: onmiddellijke dreiging of onomkeerbaar risico op een zwaar ongeval, er is sprake van ernstig gevaar. Sanctie: direct ingrijpen met zwaarste handavingsinstrumenten, werkzaamheden stilleggen en pas toestaan werk weer aan te vangen als adequate (nood) maatregelen zijn getroffen. Geen hersteltermijn.

- Categorie 2: geen onmiddellijke dreiging van een zwaar ongeval, wel duidelijk onvoldoende maatregelen getroffen. Sanctie: herstel afdwingen met zware tot middelzware handhavingsinstrumenten binnen gepaste hersteltermijn.
- Categorie 3: zeer geringe dreiging van een zwaar ongeval, wel lichtere tekortkomingen. Sanctie: herstel afdwingen met lichtere handhavingsinstrumenten binnen redelijke hersteltermijn.

Sinds 2017 publiceert BRZO+ mede op verzoek van de Tweede Kamer op haar website een nalevingslijst Brzo-bedrijven¹². De informatie op deze nalevingslijst komt uit de openbare samenvattingen die op de website van het BRZO+ staan. In de openbare samenvatting zijn opgenomen de bedrijfsinformatie, de inspectieonderwerpen en de bevindingen van het Brzo-inspectieteam. Verder zijn ook de overtredingen opgenomen. Minimaal drie keer per jaar wordt de nalevingslijst (inclusief disclaimer) op de website BRZO+ geactualiseerd.

---

¹ De nalevingslijst is te raadplegen via de volgende link: <https://brzoplus.nl/inspectie-resultaten/nalevingslijst>.

Bijlage 2: Begrippen

<i>Bedrijfsbrandweeraanwijzing</i>	De bedrijfsbrandweeraanwijzing is een besluit van de veiligheidsregio. Het besluit vindt plaats op grond van artikel 31 van de Wet veiligheidsregio's. De Nederlandse Arbeidsinspectie en het bevoegd gezag Wabo hebben in het proces een adviserende rol.
<i>BBT</i>	Best beschikbare techniek
<i>Brzo</i>	Besluit risico's zware ongevallen 2015
<i>Brzo-bedrijven</i>	Bedrijven die onder de werkingssfeer van het Brzo vallen
<i>BRZO+</i>	BRZO+ is een samenwerkingsprogramma. In dat programma participeren de Brzo omgevingsdiensten, de veiligheidsregio's, de Nederlandse Arbeidsinspectie, de Inspectie Leefomgeving en transport, de waterkwaliteitsbeheerders en het Openbaar Ministerie. De samenwerking en de landelijke afstemming behelzen het volledige pakket van de Wabo vergunningverlening- toezicht-, en handhavingstaken (VTH-taken) en taken op het gebied van arbeidsomstandigheden bij de majeure risicobedrijven (Brzo-bedrijven en bedrijven die behoren tot categorie 4 van de Richtlijn industriële emissies). Dit voor zover partijen daar direct of indirect een wettelijke of gemandateerde taak in hebben.
<i>Hoge-drempelinrichting</i>	Bedrijf dat verplicht is een veiligheidsrapport op te stellen. De Seveso-richtlijn kent twee drempels, zogenaamd hoge drempel en lage drempel. De drempels zijn weergegeven in bijlage I van de Seveso-richtlijn. De hoge drempelinrichtingen hebben naast het beleidsdocument en een veiligheidsbeheersysteem, ook de verplichting een veiligheidsrapport op te stellen.
<i>Lage-drempelinrichting</i>	Een Brzo-bedrijf dat een beleidsverklaring en een veiligheidsbeheersysteem moet opstellen. De Seveso-richtlijn kent twee drempels, zogenaamd hoge drempel en lage drempel. De drempels zijn weergegeven in bijlage I van de Seveso-richtlijn. De lage drempelinrichtingen hebben de verplichting een beleidsverklaring en een veiligheidsbeheersysteem op te stellen. Een beleidsverklaring wordt ook eens PBZO-document genoemd.
<i>LEC BrandweerBRZO</i>	Landelijk expertisecentrum van de veiligheidsregio's (brandweer) over Brzo.
<i>LTI</i>	Lost Time Injury - het aantal ongevallen met verzuim (inclusief contractors) per 100 fte op de dag volgend op de dag van het ongeval.
<i>MARS-melding</i>	Major Accident Reporting System, de database waarin de meldingen van zware ongevallen worden opgenomen. Een MARS-melding is de melding van een zwaar ongeval.
<i>PBZO</i>	Preventie Beleid Zware Ongevallen
<i>PGS</i>	Publicatierreeks Gevaarlijke Stoffen

<i>QRA</i>	Kwantitatieve risico-analyse (quantitative risk assessment), wordt onder meer gebruikt om het groepsrisico te bepalen.
<i>Rvzo</i>	Regeling risico's zware ongevallen.
<i>RVN</i>	Regionaal veiligheidsnetwerk.
<i>Seveso III-richtlijn</i>	Richtlijn 2012/18/EU van het Europees Parlement en de Raad van 4 juli 2012 betreffende de beheersing van de gevaren van zware ongevallen waarbij gevaarlijke stoffen zijn betrokken, houdende wijziging en vervolgens intrekking van Richtlijn 96/82/EG van de Raad
<i>VBS</i>	Veiligheidsbeheersysteem
<i>Wabo</i>	Wet algemene bepalingen omgevingsrecht
<i>Wvr</i>	Wet veiligheidsregio's
<i>Zwaar ongeval</i>	De criteria om een incident aan te merken als zwaar ongeval zijn opgenomen in bijlage VI van de Seveso-richtlijn. C riteria zijn: hoeveelheden vrijgekomen gevaarlijke stoffen, schade aan personen of goederen, onmiddellijke schade voor het milieu, materiële schade of grensoverschrijdende schade. Bij de categorieën zijn drempelwaarden vermeld.

Ministerie van Infrastructuur
en Waterstaat

De Staat van de Veiligheid is een gezamenlijke uitgave van:
Ministerie van Infrastructuur en Waterstaat,
Ministerie van Sociale Zaken en Werkgelegenheid,
Ministerie van Justitie en Veiligheid.

17 oktober 2022